

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО СТВОРЕННЯ ТА ДІЯЛЬНОСТІ ЦЕНТРІВ ТРАНСФЕРУ ТЕХНОЛОГІЙ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Методичні рекомендації щодо створення та діяльності центрів трансферу технологій (далі - Методичні рекомендації) розроблено на виконання проекту «Розвиток міжрегіональної мережі трансферу технологій» з метою вдосконалення роботи елементів інноваційної інфраструктури, залучення в господарський обіг результатів науково-технічної діяльності та об'єктів інтелектуальної власності у сфері науки та технологій; сприяння розвитку імпортозаміщення та експортної орієнтації національних підприємств.

2. Методичні рекомендації визначають можливі шляхи створення та основні напрями діяльності центрів трансферу технологій і враховують світовий досвід у сфері розвитку центрів трансферу технологій.

3. Методичні рекомендації можуть бути використані для організації роботи із впровадження результатів науково-технічної діяльності ЗВО та наукових установ у реальному секторі економіки.

2. ВИЗНАЧЕННЯ ОСНОВНИХ ТЕРМІНІВ

Комерціалізація технологій (досліджень і розробок) - діяльність, яка спрямована на створення доходу від використання результатів науково-технічної діяльності. Основними формами комерціалізації є: використання прав на інтелектуальну власність (договори про передачу патенту і ліцензійні договори); створення нових компаній, заснованих на технологіях (що використовують результати науково-технічної діяльності); дослідні контракти.

Трансфер технології - передача технології, що оформляється шляхом укладення двостороннього або багатостороннього договору між фізичними та/або юридичними особами, яким установлюються, змінюються або припиняються майнові права і обов'язки щодо технології та/або її складових. Метою трансферу технологій може бути як комерційне використання технологій (у виробництві товарів та послуг, залучення додаткових ресурсів для подальших досліджень і розробок тощо), так і некомерційне їх використання.

Центр трансферу технологій (ЦТТ) - це організація, діяльність якого спрямована на впровадження результатів науково-технічної діяльності у реальний сектор економіки та орієнтована на отримання прибутку від використання результатів наукових досліджень, які виконуються в державних наукових організаціях та приватних компаніях.

3. СТВОРЕННЯ ЦТТ

3.1. При створенні ЦТТ розробляється бізнес-план розвитку центру, у якому необхідно, зокрема, визначити:

- мету центру (для кого працюватиме, які проблеми вирішуватиме, яким чином);
- види діяльності, які здійснюватиме центр;
- можливих клієнтів (ЗВО, наукові установи, промислові та приватні підприємства);
- можливих партнерів (інші центри або мережі трансферу технологій);
- можливих спонсорів;
- потенційні можливості організації (фінансові, матеріальні, людські ресурси);
- провести SWOT - аналіз зовнішнього середовища;
- визначити потреби кадрового забезпечення центру.

При розробці зазначеного документу необхідно підготувати стан існуючої моделі організації, опис бажаної моделі та визначення необхідних кроків для її досягнення.

3.2. Засновниками ЦТТ може виступати будь-яка організація та фізичні особи, однак, як правило, засновниками центрів є:

- наукові установи (ЗВО, НДІ) - в цьому випадку основною метою центрів є трансфер результатів науково-технічної діяльності відповідних установ або групи установ;
- органи виконавчої влади – метою центрів є сприяння державній інноваційній політиці та розвитку трансферу технологій у певному регіоні або у певній галузі економіки;
- приватні компанії.

3.3. Центр трансферу технологій може провадити свою діяльність у всіх сферах науки і техніки або зробити наголос на регіональному (сфокусувавшись на науково-технічному та промисловому потенціалі регіону) або тематичному (сфокусувавшись на діяльності у певній технологічній тематиці) аспекті.

3.4. Організаційно-правовими формами ЦТТ, як правило, є структурний підрозділ організації (не є самостійним господарюючим суб'єктом) та окрема юридична особа. Примірні статuti таких центрів додаються. Кожен розділ зазначених статутів може бути змінений або доповнений або включено новий розділ з урахуванням специфіки діяльності центрів трансферу технологій та вимог чинного законодавства.

3.5. Основними напрямками діяльності центру трансферу технологій є, зокрема, наступні напрями діяльності:

- аналіз та оцінка можливостей використання результатів НДДКР;
- підтримка у отриманні патентів;
- вироблення стратегії комерціалізації (бізнес-планування);
- навчання персоналу дослідних організацій;

- розміщення технологічних пропозиції і запитів у мережах трансферу технологій;
- сприяння в укладанні договорів трансферу технологій та інших результатів НДДКР;
- технологічний аудит;
- юридичні послуги;
- консультування, навчання, управління проектом;
- інформаційні послуги;
- розробка маркетингової стратегії та просування результатів науково-технічних досліджень на ринок;
- менеджмент проекту та організаційна підтримка;
- створення та підтримка новостворених компаній.

3.6. Структурними підрозділами ЦТТ можуть бути відділи трансферу технологій, юридичний, фінансовий, інформаційний та інші, до складу яких входять: адміністративно-управлінський персонал; менеджери за напрямками; технологічні брокери, керівники проектів, наукові співробітники і інженерно-технічні працівники; патентні повірені; економісти; юрист; маркетолог; методист-аналітик; програміст; допоміжний персонал, які забезпечують безпосередньо діяльність ЦТТ або взаємодію з іншими підрозділами та організаціями.

3.7. ЦТТ укомплектовується кваліфікованими спеціалістами, які мають вищу освіту, досвід роботи, а також мають спеціальну освіту або пройшли підвищення кваліфікації у сфері інноваційної діяльності, трансферу технологій та інтелектуальної власності. Крім того, до роботи можуть бути залучені сторонні фахівці.

4. МОНІТОРИНГ ДІЯЛЬНОСТІ ЦТТ

Для оцінювання діяльності центру трансферу технологій можуть бути використані, зокрема, такі індикатор:

- кількість укладених договорів про трансфер технологій та зростання їх кількості у відсотках до попереднього періоду;
- доходи від провадження діяльності у відсотках до попереднього періоду;
- загальна кількість клієнтів та кількість нових клієнтів, які звернулись до ЦТТ;
- кількість оформлених патентів;
- кількість створених нових інноваційних підприємств;
- зростання кількості залучених інвестицій у відсотках до попереднього періоду.